

Jeff Schuhrke

İşçi sınıfı tarihçisi, gazeteci, sendikacı ve New York Eyalet Üniversitesi (SUNY) Emek Tarihi Bölümü'nde öğretim üyesidir. *In These Times*, *Jacobin*, *Labor: Studies in Working-Class History*, *Literary Hub* gibi dergilerde yazmaktadır. Eric Fure-Slocum ve Claire Goldstene tarafından hazırlanan *Contingent Faculty and the Remaking of Higher Education: A Labor History* (University of Illinois Press, 2024) kitabının yazarları arasındadır. Ayrıca *No Neutrals There: US Labor, Zionism, and the Struggle for Palestine* (Haymarket Books, 2025) kitabının da yazarıdır.

Eserin orijinal adı:
Blue-Collar Empire
The Untold Story of US Labor's Global Anticommunist Crusade
Verso 2024

MAVİ YAKALI EMPERYALİZM

Amerikan Sendikacılığının
Küresel Antikomünist Haçlı Seferi

Jeff Schuhrke

İngilizceden Çeviren:
Ümit Şenesen

Yordam Kitap: 482 • Mavi Yakalı Emperyalizm • Jeff Schuhrke
ISBN 978-605-172-810-0 • Çeviri: Ümit Şenesen • Redaksiyon: Müge Yalçın
Düzeltilme: Ali Gündoğan • Kapak ve İç Tasarım: Savaş Çekiç
Sayfa Düzeni: Gönül Göner • Birinci Basım: Nisan 2026
© Jeff Schuhrke, 2025; © Yordam Kitap, 2025

Yordam Kitap Basın ve Yayın Tic. Ltd. Şti. (Sertifika No: 44790)
Kuloğlu Mah. Altıpatlar Sokak Çubukçu Çıkmazı No.1/A Beyoğlu-İstanbul
Tel: +90 212 528 19 10 • W: www.yordamkitap.com • E: info@yordamkitap.com
www.facebook.com/YordamKitap • www.twitter.com/YordamKitap
www.instagram.com/yordamkitap • <https://bsky.app/profile/yordamkitap.bsky.social>

Baskı: **Pasifik Ofset** (Sertifika No: 44451)
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere / İstanbul
Tel: 0212 412 17 77

MAVİ YAKALI
EMPERYALİZM

Amerikan Sendikacılığının
Küresel Antikomünist Haçlı Seferi

İÇİNDEKİLER

YAZARIN TÜRKÇE BASIMA ÖNSÖZÜ	13
GİRİŞ	17
Başlangıçtaki İşçi Hareketi	27
İşçi Enternasyonalizmi	31
Sendika ve Devlet: I. Dünya Savaşı	33
AFL Komünistlere Karşı	36
Sendika ve Devlet: Bunalım ve II. Dünya Savaşı	39

KISIM I

HÜR SENDİKACILIK: 1945-1960

1. HÜR SENDİKA KOMİTESİ	45
George Meany ve AFL'nin Antikomünizmi	46
Woll, Dubinsky ve FTUC	51
Komünistten Antikomüniste: Jay Lovestone	55
Irving Brown'un Fransa Görevi	59
Fransız İşçi Hareketinin Bölünüşü	64
2. İYİ KOMŞULAR	69
Pan-Amerikan İşçi Federasyonu	69
Lombardo'nun Enternasyonalizmi	71
Serafino Romualdi'nin Gezileri	74
Latin Amerika'da "Hür" Sendikacılık	78
Arjantin	83
Lima Konferansı	86
3. DAHA BÜYÜK PASTA	90
Marshall Planı	90
Walter Reuther'ın Antikomünistliği	93
CIO'nun Komünistlerle Bozuşması	97

Sanayi Çoğulculuğu	100
Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu	104
4. CIA'YA KATILMA	106
CIA Bağlantısı	107
Avrupa Entrikaları	109
Endonezya	113
Çin	116
“Fizz Çocukları”	119
5. İNTER-AMERİKANİZM (AMERİKALAR ARASI İLİŞKİLER)	121
ORIT	121
Arjantin	122
Volman	124
Guatemala Darbesi	127
Küba Devrimi	134
6. BİRLEŞME	141
Reuther'lar ve CIA	142
Üçüncü Dünya Sorunsalı	145
Reuther Kruşçev'e Karşı	149
FTUC'nin Sonu	153

KISIM II SERBEST EMEĞİN GELİŞİMİ (1960-1973)

7. YOLDAŞÇA BEYİN YIKAMAK	159
Modernleşme Kuramı	159
AIFLD'nin Kuruluşu	161
USAID	164
J. Peter Grace	166
Eğitim	169
Bill Doherty	172
AIFLD Konut Projeleri	174
8. MÜDAHALECİLER	176
Guyana	177
Brezilya	182
Dominik Cumhuriyeti	189

9. MAMA MAIDA	198
Springer	198
Sömürgeleşme	201
ICFTU Afrika'da	206
Mesleki Eğitim	210
Afrika-Amerika Emek Merkezi	213
10. VIETNAM	219
Tran Quoc Buu	220
Sendikalar Savaşa Karşı	223
Victor Reuther	226
Walter Reuther	228
Barış İçin Ulusal İşçi Liderliği Meclisi	231
Tet	234
Kamboçya'nın İşgali	237
Kasklılar Ayaklanması	240
Savaşın Sonu	244
11. AÇIĞA ÇIKMA	247
Açığa Çıkan CIA Bağlantıları	248
Fulbright Meany'ye Karşı	255
ICFTU'dan Ayrılma	257

KISIM III SERBEST PİYASA DEVRİMİ (1973-1995)

12. KRİZ	261
AIFLD ve Şili Darbesi	264
Taban AIFLD'ye Karşı	270
Neoliberalizm	275
AFL-CIO, Yumuşamaya Karşı	279
13. YENİ KAN	282
Lane Kirkland	283
Kahn, Rustin ve Shanker	285
Sosyal Demokratlardan Yeni Muhafazakârlara	287
14. BAŞEDİLEN DEMOKRASİ	293
Polonya	293
Gizliden Açığa	298

NED	301
Filipinler	303
Güney Afrika	306
15. İÇ SAVAŞ	318
Nikaragua ve Grenada	319
El Salvador	320
Ulusal İşçi Komitesi	325
Yüzleşme	329
Barış ve Adalet Seferberliği	334
16. İÇİ BOŞ ZAFER	337
Doğu Avrupa	337
Sovyetler Birliği'nin Dağılması	340
Mandela	342
Şok Tedavisi	345
Serbest Ticaret	348
NAFTA'dan Yeni Sese	353
SONUÇ	359
TEŞEKKÜR	369
NOTLAR	372
DİZİN	404

KISALTMALAR

AAFLI	Asya-Amerika Hür İşçi Enstitüsü
AALC	Afrika-Amerika Emek Merkezi
AATUF	Tüm Afrika İşçi Sendikaları Federasyonu
ABDKP	ABD Komünist Partisi (CPUSA)
ACTWU	Birleşik Giyim ve Tekstil İşçileri Konfederasyonu
AFL-CIO	Amerika İşçi Federasyonu ve Sanayi Örgütleri Kongresi
AFSCME	Amerika Eyalet, Vilayet ve Belediye Çalışanları Federasyonu
AFT	Amerika Öğretmenler Federasyonu
AIFLD	Amerikan Hür Emek Gelişimi Enstitüsü
BGTUC	Britanya Guyanası Sendika Konseyi
CGIL	İtalyan Genel İşçi Konfederasyonu
CGT	Genel İşçi Konfederasyonu (Fransa ve Arjantin)
CIA	Merkezi Haberalma Teşkilatı (ABD)
CIT	Amerikalar Arası İşçi Konfederasyonu
CONATRAL	Ulusal Hür İşçiler Konfederasyonu (Dominik Cumhuriyeti)
COSATU	Güney Afrika Sendikalar Kongresi
CROM	Meksika Bölgesel İşçi Konfederasyonu
CTAL	Latin Amerika İşçi Konfederasyonu
CTM	Meksika İşçi Konfederasyonu
CUT	Birleşik İşçi Merkezi (Şili)
CVTC	Vietnam Hristiyan İşçi Konfederasyonu
CVT	Vietnam İşçi Konfederasyonu
CWA	Amerika İletişim İşçileri
DSF	Dünya Sendikalar Federasyonu (WFTU)
ERP	Avrupa Kalkınma Programı (Marshall Planı)
FMLN	Farabundo Martí Ulusal Kurtuluş Cephesi (El Salvador)
FOUPSA-	Hür Sendikalar Birleşik Cephesi-Dominik İşçileri Merkezi Birliği

CESITRADO	(FC)
FTUC	Hür Sendika Komitesi
FTUI	Hür Sendika Enstitüsü
ICFTU	Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu
ILGWU	Uluslararası Kadın Giyimi İşçileri Sendikası
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
ILWU	Uluslararası Liman ve Antrepo İşçileri Sendikası
KFL	Kenya Sendika Federasyonu
KMU	Bir Mayıs Hareketi (Filipinler)
LID	Sanayi Demokrasisi Birliği
NAFTA	Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması
NED	Ulusal Demokrasi Vakfı
NLC	El Salvador'da Demokrasiyi ve İnsan Haklarını Destekleme Ulusal İşçi Komitesi
ORIT	Bölgesel Amerikalılar Arası İşçi Örgütü
OSS	Stratejik Hizmetler Dairesi
PAFL	Pan-Amerikan Sendika Federasyonu
SDUSA	Sosyal Demokratlar, ABD
SOBSI	Tüm Endonezya Sendikaları Merkezi Örgütü
TUCP	Filipinler Sendika Kongresi
TUEL	İşçi Sendikaları Eğitim Birliği
UAW	Birleşik Otomotiv İşçileri
UCS	El Salvador Komün Birliği
UE	Birleşik Elektrik İşçileri
UMW	Birleşik Maden İşçileri
UPD	Demokratik Halk Birliği (El Salvador)
USAID	ABD Uluslararası Kalkınma Ajansı

YAZARIN TÜRKÇE BASIMA ÖNSÖZÜ

Şubat 1967’de Türkiye’de çarpıcı toplumsal, siyasi ve iktisadi bir değişim yaşanıyordu. Beş büyük sendika, var olan yapılanmaya rakip yeni bir işçi hareketi merkezini, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu’nu (DİSK) kurmak için Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu’ndan (Türk-İş) ayrıldı. Sol görüşlü Türkiye İşçi Partisi (TİP) ile sıkı bağı olan DİSK’in kurulur kurulmaz hayata geçirdiği en önemli eylemlerden biri, Türk-İş liderlerini Amerikan emperyalizminin kuklası olmakla suçlayan “Türk-İş Çıkmazı” başlıklı bir broşür yayınlamak oldu.

“Türk-İş Çıkmazı” özellikle, Türk-İş’in, dünyanın dört bir tarafında ulusları siyasi ve ekonomik olarak Washington’a itaatkâr kılmak için dış yardımları kullanan Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Ajansı’ndan (USAID) ciddi fonlar aldığını iddia ediyordu. Broşürde, [US]AID’nin “dolar yardımı arttıkça Türk-İş’te yabancı uzmanlar için odalar ayrıldı,” deniyordu. “Sanılıyordu ki, bu yardımlar, bu dolarlar ve bu teknik araçlar hep kara kaşımız, kara gözümüz için veriliyordu,” ama bunlar gerçekte, “Amerikan ajanlarının rahatça Türk-İş’te karargâh kurmalarına yol açmıştır.” Broşüre göre, Türk-İş başkanı Seyfi Demirsoy, “Amerikalı Sendikacı Irving Brown’u iyi tanıır ve onun arkadaşlığıyla övünür. Türk-İş Başkanı aynı zamanda Amerikan işçi teşkilatının Dış Münasebetler Müdürü Lovestone’a da dos-

tum demekten çekinmez. Oysa Lovestone'un Amerikan Casusluk Teşkilatıyla beraber çalıştığı bilinmektedir.”¹

Gerçekten de, *Mavi Yakalı Emperyalizm*'de ayrıntılarıyla açıklandığı gibi, kurulduğu 1952'den beri, Türk-İş dünya çapındaki saldırgan, emperyalist ve antikomünist haçlı seferini sürdürmek için ABD hükümeti ile ortak hareket eden ulusal sendika Amerikan İşçi Federasyonu ve Sanayi Örgütleri Kongresi (AFL-CIO) tarafından desteklenmiştir. Bu kitapta da belirtildiği gibi, Brown ve Lovestone'un da aralarında yer aldığı AFL-CIO'nun pek çok uluslararası temsilcisi aslında CIA ajanıydı. Demirsoy'a göre, “Irving Brown kardeşimiz, Türkiye Sendika Hareketinin kurucularından çoğunun pek yakından tanıdığı bir kişidir.” Ona göre, “Türkiye'deki tüm Sendikaların bir araya gelerek (1952'de Türk-İş'i) kurmasının ne kadar hayati bir adım olduğunu hareketimizin öncülerinin kafasına sokan” da Brown olmuştur.”²

Demirsoy ayrıca AFL-CIO başkanı George Meany'ye yazdığı mektupta, “Türk Sendika Hareketinin kayda değer başarılarına en büyük katkıyı, o yıllardaki teknik ve mali yardımlarıyla USAID'nin yapmış olduğunu” şahsen itiraf etti.³ USAID, Türk sendikacılara “sorumlu sendikacılık” yöntemlerini öğretmek ve “Türkiye'de sağlam ve istikrarlı işçi-işveren ilişkileri geliştirmeye yardım etmek için” 1961'de Türk-İş'e bir işçi eğitim merkezi kurması için de fon sağladı.⁴

Ancak DİSK yöneticilerinin 1968'de belirttiği gibi, AFL-CIO'nun teşvik ettiği ve USAID tarafından finanse edilen türden bir dış yardım ve işçi hakları eğitimi, dünya çapındaki işçilere “kapitalist ideallerin” aşılmasını ve “sosyalist kalkınma ile ulusal bağımsızlığın reddedilmesini” hedeflemekten öteye gitmemiştir. DİSK, AFL-CIO'yu “Amerikan işçisinin ürettiği malları satmak için Amerikan kapitalistlerine yeni pazarlar açma hedefiyle gelişmekte olan ülkelerdeki sendikalara destek olmakla” suçlamıştı.⁵

AFL-CIO'nun uluslararası müdahalelerinin başka bir amacı da, DİSK gibi solcu, sınıf bilincine sahip demokratik işçi örgütlerinin altını oymaktı. Örneğin, DİSK kurulduktan birkaç ay sonra Demirsoy açıkça, yeni kurulan sendika konfederasyonunun yıkılması için AFL-CIO'nun yardımını istemişti. “Kullandığımız taktiklerden biri DİSK’i oluşturan sendikalara rakip teşkilatlar kurmaktır,” diye açıklama yaparken, Kauçuk-İş adlı Türk-İş üyesi sendikanın, DİSK’e bağlı Lastik-İş’ten üye çalmak amacıyla özel olarak kurulduğunu belirtmişti. Demirsoy, bir AFL-CIO temsilcisine, “Bu sendika, kısıtlı kaynaklarına rağmen DİSK’e karşı mücadelede her zaman ön cephede yer almıştır ve her türlü yardımı hak etmektedir,” demişti. “Türk-İş’e bağlı bu örgüte, elinizden gelen teknik, maddi ya da başka her türlü yardımın yapılabilmesi için zemin hazırlamanız çok makbule geçecektir.”²⁶

*
* *
*

Mavi Yakalı Emperyalizm'in gösterdiği gibi, AFL-CIO'nun yurtdışındaki Soğuk Savaş müdahaleleri ve ülke içinde kızıştırdığı örgüt içi bölünmeler, Türkiye işçi hareketine özgü değildi. ABD emperyalizminin bir uzantısı haline gelen AFL-CIO, Batı kapitalizmini tehdit etmeyen ve yalnızca ABD'nin sömürgeci emellerine hizmet eden ılımlı, sınıf işbirlikçiliği yapan türden bir sendikacılığı teşvik etmek için Batı Avrupa, Latin Amerika, Afrika ve Asya'daki işçi hareketlerine sürekli olarak müdahale ediyordu.

Bu kitap bunun nasıl ve neden yapıldığı sorularına cevap arıyor. Özellikle de takıntılı bir komünizm karşıtlığının ateşlemesiyle bu yıkıcı politikayı hayata geçiren Amerikan sendika yöneticilerinin yaşamlarını ve verdikleri kararları mercek altına alıyor. Bu nahoş tarihi daha iyi anlamanın; Amerika Birleşik Devletleri, Türkiye ve dünya çapındaki tüm sendikacıların, kapitalistler ve emperyalistler tarafından birbirlerine düşürül-

meyi reddedip, kendi ülkelerinde bağımsız işçi hareketleri inşa etmeleri gerektiğini görmelerini sağlayacağını umuyorum. Bu hareketler ülke sınırlarını aşarak küresel işçi sınıfının canlandırılması ve korunmasında önemli rol oynayabilir.

Mavi Yakalı Emperyalizm kitabını yayınladığı için Yordam Kitap'a teşekkür ederim. Türkiye'deki işçilerin ve araştırmacıların, Amerikan ve uluslararası emek tarihinin bu önemli kesitini okuyup bu konuda daha fazla bilgi sahibi olabileceklerini bilmek, benim için büyük bir onur ve ayrıcalık. Bu kitabı İngilizceden Türkçeye çevirme gibi zahmetli bir işi kendini adayarak ve sabırla yapan Ümit Şenesen'e de özellikle teşekkür ederim.

Jeff Schuhrke
New York, Şubat 2025

GİRİŞ

Ülke çapında örgütlü büyük bir sendikanın başkanının, kendisine meydan okuyan bir rakibi tarafından seçimle devrilmesi son derece enderdir ama Nisan 1964'te Arnold Zander'ın başına gelen tam da budur. Uzun süredir Amerika Eyalet, Vilayet ve Belediye Çalışanları Federasyonu'nun (AFSCME) başkanı olan Zander, sendikanın genel kurulunda yeniden seçilme şansını ilerici reformcu Jerry Wurf'e karşı sadece yirmi bir oyla kaybetti.

Çalışkan bir lider olan Wurf, AFSCME'yi hantal ve uyusuk bir bürokrasiden kurtarıp ülkenin en hızlı büyüyen sendikasına ve önemli bir sivil haklar hareketi aktörüne dönüştürdü. Wurf'ün yönetimindeki sendika, birkaç yıl içinde yüz binlerce kamu çalışanını örgütleyecekti; bunların çoğu geleneksel olarak örgütlü emek dışında bırakılan Afrika kökenli Amerikalılardı. Çöp toplayıcıları, hastane hademeleri, temizlik görevlileri, sosyal hizmet uzmanları, ofis çalışanları, okul görevlileri ve daha pek çokları bunlar arasındaydı. Wurf en çok, sivil haklar hareketinin efsane ismi Martin Luther King Jr.'nın son eylemi olan 1968 Memphis temizlik işçileri grevinde, onunla omuz omuza duruşuyla tanınmıştı.

Wurf, 1964'te yeni AFSCME başkanı olarak görevi devralmasıyla kendini, Merkezî İstihbarat Teşkilatı CIA'dan gelen teklifleri reddetmek zorunda kaldığı garip bir konumda bulmuştu. Bu sorun, sendikanın New York'taki şubesinden Washington'daki genel merkezine taşınır taşınmaz başlamıştı. Binanın dördüncü katındaki "Uluslararası İlişkiler Bölümü"nde,

sendikayla görünür herhangi bir bağı olmadan çalışan gizemli bir grup adamın varlığını fark etmişti. Konuyu soruşturduğunda bu adamların gerçekten de CIA ajanı olduğunu öğrendi. Bunlar, Zander'ın onayıyla, en azından 1958'den beri Latin Amerika'daki ABD yanlısı, antikomünist sendikaları gizlice örgütleyip mali açıdan destekliyorlardı.

Bu anlaşmadan önceden haberi olmadığı anlaşılan ve bunu sürdürmenin sendikanın çıkarları açısından iyi olmayacağına inanan Wurf, AFSCME Uluslararası İlişkiler Bölümü'nü kapatıp dördüncü katta çalışan bu kişileri işten çıkardı, böylece sendikanın istihbarat örgütüyle ilişkisini kesti. Birkaç hafta sonra, Beyaz Saray'da çalışan biri ona telefon ederek bu konuyu yeniden düşünmesini istedi. Ardından bir arabayla Maryland'de özel bir konuta götürüldü; burada üst düzey CIA görevlileri, Zander yönetimi boyunca devam eden eski anlaşmayı sürdürmesi için Wurf'u ikna etmeye çalıştı. Sendikasının ABD dış politikasının bir aracı olmasını istemeyen Wurf bunu reddetti. Ama görüştüğü yetkililerin kimliklerini ve son verdiği uygulamanın ayrıntılarını kamuoyuna asla açıklamayacağına söz verdi; bu sözünü de tuttu.

Wurf, sona erdirdiği AFSCME-CIA ilişkisi konusunda sessiz kalırken, üç yıl sonra *New York Times* ve *Washington Post*'tan araştırmacı gazeteciler, CIA'nın yıllar boyunca gizlice para aktardığı çeşitli örgütler hakkında bir dizi haber yaparak bu hikâyeyi kamuoyunun dikkatine sundu. En önemli ve çarpıcı açıklama şuydu: Sendika 1963'te, Wurf AFSCME başkanı olmadan bir yıl önce, 1 milyon dolarlık CIA fonunu, küçük bir Güney Amerika ülkesinde demokratik olarak seçilmiş bir hükümeti devirmek amacıyla düzenlenen ve seksen gün süren bir genel grevi desteklemeye harcamıştı. Daha sonra iki tarihçi tarafından "dünyanın en uzun genel grevi" diye adlandırılan bu iş bırakma eylemi, o zamanlar Birleşik Krallık sömürgesi olduğu için Britanya Guyanası denen Guyana'da olmuştu. Gre-

vin amacı, Britanya'dan yarı bağımsız hareket eden sömürge hükümetinin başbakanı Cheddi Jagan'ı zayıf düşürmekti.

Açıkça Marksist ve ateşli bir demokrat olan Jagan, planlandığı şekilde sömürgeyi tam bağımsızlığa kavuşturmayı ve şeker sanayisini kamulaştırmak gibi sosyalist reformları hayata geçirmeyi hedefliyordu. Küba'da Fidel Castro komünist olduğunu açıkladıktan sonra, Batı yarıküresinde açıkça solcu başka bir hükümete izin vermek istemeyen Başkan John F. Kennedy, Britanya Guyanası bağımsızlığını kazanmadan Jagan'ın iktidardan düştüğünü görmeye kararlıydı. ABD Dışişleri Bakanlığı ve CIA, Jagan hükümetini devirmek üzere gizli bir plan üzerinde çalışmaya başladı. Bu plana göre içerideki siyasi muhalefeti destekleyen bazı sendikalar finanse edilecek, onlarla iyi geçinilecekti.

Nisan 1963'te Washington'ın desteğiyle Jagan karşıtı sendikalar genel greve gittiler; görünürdeki amaçları başbakanın önerdiği iş reformu yasasını protesto etmektir. Yiyecek ve yakıt kıtlığına neden olup olası yabancı yatırımcıları ürküten bu iş bırakma eylemi, ülke ekonomisini durma noktasına getirdi. Ayrıca sömürge'deki ırk çatışmalarını da kızıştırdı. Britanya Guyanası, Doğu Hindistan kökenli Jagan'ı destekleyen Hindu-Guyanalılar ve Jagan'ın Afrika kökenli siyasi rakibini destekleyen Afro-Guyanalılar olarak ikiye bölünmüştü. Yabancıların desteklediği siyasi amaçlı bir girişim olarak gördükleri greve katılmayı reddeden Jagan yandaşları, grevcilerin fiziksel saldırısına uğrayınca karşı atağa geçtiler. Kısa sürede şiddetli ırk çatışmaları baş gösterdi.

Britanya Guyanası'nın ekonomisi ve toplumsal dokusu büyük zarar görmüştü. Yenilgiye uğrayan Jagan, Temmuz'da iş reformu yasasını rafa kaldırdı. Zafer ilan eden siyasi muhalefet genel grevi sona erdirdi. Ertesi yıl, ABD'nin perde arkasından işe karıştığı bir seçimde Jagan'ın solcu siyasi partisi iktidardan düştü.

Bütün dünyada genel grevler genellikle birkaç günde ya da haftada sona ererken, Britanya Guyanası'ndaki grev neredeyse üç ay sürmüştü. Çünkü ABD, yaklaşık 50 bin grevcinin hiçbir ücret almadan ailelerini geçindirebilmelerini sağlayacak kadar para yardımı yapmıştı. CIA'dan gelen paralar yerel sendikalara, Jerry Wurf'ün bir yıl sonra kapatacağı AFSCME Uluslararası İlişkiler Bölümü aracılığıyla aktarılmıştı.¹

Amerika Birleşik Devletleri'nde uzun yıllardır sömürülen yüz binlerce kamu emekçisine destek olması ve 1968'deki Memphis temizlik işçileri grevinde Martin Luther King Jr. ile birlikte mücadele etmesiyle tanınan AFSCME sendikası, henüz birkaç yıl önce küçük ve yoksul bir sömürgecinin ekonomisine zarar verip ırk çatışmalarını körükleyerek, iktidardaki ilerici ve demokrat hükümetin sabote edilmesine yardım etmişti.

Daha geniş bir ölçekten bakıldığında, milyonlarca çalışana ekonomik güvence ve haysiyet kazandıran yirminci yüzyıl Amerikan sendika hareketi, aynı zamanda ABD emperyalizminin tarihindeki en utanç verici ve yıkıcı olayların bazılarında da rol oynamıştı. ABD'deki sendikacılar yıllar boyu bu duruma anlam vermekte zorlanmıştı, bunu tartışmaktan, hatta düşünmekten bile kaçınmışlardı. Bugün ise ABD işçi hareketi gençlerin başını çektiği bir yeniden doğuş yaşıyor. Öte yandan bir dizi küresel kriz sürerken yenilenen "büyük güç" rekabetleri milyarlarca yaşamı tehdit ediyor. Dolayısıyla ciddi bir hesaplaşmanın zamanı geldi.

Bir sendika güç sahibidir. Bu sadece ücret artışları ya da sosyal haklar elde etme gücü değil aynı zamanda (1963'te Britanya Guyanası'ndaki genel grevin gösterdiği gibi) ekonomileri durdurup hükümetleri devirebilecek bir güçtür. Yirminci yüzyılın ikinci yarısında Amerikan dış politika teşkilatı bu gücün tam olarak farkına varmıştı. ABD yetkilileri özellikle, ülke dışındaki işçi hareketlerinin, Soğuk Savaş rekabetinin dünya

çapındaki ideolojik, jeopolitik ve ekonomik üstünlük yarışında sonucu belirlemede kritik bir rol oynayacağını anladılar.

Büyük Buhran ve II. Dünya Savaşı krizlerinden çıkan ve komünizmin artan etkisinden korkan Washington politikacıları, ABD'nin ekonomik ve askerî gücüyle desteklediği, iyi yönetilen bir uluslararası kapitalist sistem olmasını planladıkları bir düzen kurdular. Bu sistem, doğrudan toprak işgaline değil siyasi, ekonomik ve kültürel egemenliğe dayanan, birçok akademisyenin “gayriresmî imparatorluk” adını verdiği bir yol aracılığıyla korunacak ve genişletilecekti. Amerikan devleti, yöntem olarak her zaman olmasa da çoğunlukla aleni kontrolden ziyade dolaylı etkinin kullanıldığı böyle gayriresmî bir imparatorluğu yöneterek hâkimiyetini hükümet dışı iştirakler aracılığıyla kuracaktı. Bu iştirakler; finans kurumları, iş dernekleri, akademik topluluklar, haber kanalları, yayınevleri, siyasi partiler, özel vakıflar, öğrenci örgütleri ve en önemlisi işçi sendikalarını kapsıyordu.

Düşman oldukları takdirde yabancı sendikalar, ABD'nin imparatorluk tasarımlarına ciddi ölçüde zarar verebilirdi. Yanlış olmaları hâlinde ise, kapitalizmin korunup genişlemesinde, aynı zamanda komünizmin yayılmasının engellenmesinde paha biçilmez müttefikler olabilirlerdi. Dolayısıyla dış ülkelerdeki işçi hareketleri, ABD emperyalist müdahalesinin önemli bir hedefi hâline geldi. Sendikaların; işçileri radikalleştirerek ve Cheddi Jagan'ın liderlik ettiğine benzer sol siyasi hareketleri körükleyerek süregelen sermaye birikimini tehlikeye atmasına izin vermektense, küresel işçi sınıfını ve onun yıkıcı potansiyelini kontrol altına alacak araçlara çevrilmesi gerekiyordu.

Kendi emperyalist çıkarları için yabancı sendikaları alaşağı etmek isteyen Washington yetkilileri, bu konuda hevesli bir ortak buldu: AFSCME de dâhil ülkedeki merkezî sendikaların çoğunu çatısı altında toplayan işçi federasyonu, Amerika İşçi Federasyonu ve Sanayi Örgütleri Kongresi (AFL-CIO). AFL-

CIO liderleri için antikomünizm yeni bir şey değildi. Sendikalarını denetim altına almak için komünistler ve öteki solcularla yaptıkları kavgalar Soğuk Savaş'tan öncesine dayanıyordu. Kendilerini stratejik olarak radikallere karşı güvenilir muhalifler olarak konumlandıran AFL-CIO yetkileri, sınıf çatışması ve kapitalizmi çökertmek gibi düşünceleri dile getirmekten kaçındılar. Bir türlü modası geçmeyen, sınıflar arası işbirliğinin ve işyerinde “ekmek parası” meseleleri üzerine yapılan sınırlı pazarlığın işçilere ihtiyaç duydukları refahı sağlayacağı fikrine bağlıydılar. Dahası, serbest ticaretin ve Amerikan sermayesinin yabancı piyasalara yayılmasının ücretleri artırıp yaşam koşullarını iyileştirerek hem ülke içindeki hem de diğer ülkelerdeki işçilerin yararına olacağına inanıyorlardı.

Bu kitap, ABD sendika yetkilerinin, 1940 ile 1990'lı yıllar arasında Avrupa, Latin Amerika, Afrika ve Asya'daki işçi hareketlerini kontrol etme çabasını ve bu amaçla körüklenen üzücü çatışmaları anlatmaktadır. Sendikaların Soğuk Savaş'taki rolü üzerine düşünürken, “Soğuk Savaş”ın sadece rakip süper güçler arasındaki bir Doğu-Batı çekişmesi olmadığını ve Küresel Kuzey'in Küresel Güney'e çoğu zaman anlamsızca şiddet içeren bir dizi emperyalist müdahalesini de kapsadığını anlamak önem taşır. Âdeta gezici grev gözcüleri gibi ülkeden ülkeye dolaşan uluslararası AFL-CIO ajanları, devrimci ideolojilerin ve militan sınıf bilincinin yabancı işçi hareketlerinin içerisine kök salmasını engellemek için ciddi emek ve kaynak harcayarak kendi emperyalist müdahalelerini yürüttüler.

Bu, uygulamada, başka ülke sendikalarının iç işleyişine karışmak, sendika içi rekabetleri körüklemek, sendikalardan kopan ayrılıkçı küçük işçi örgütleri kurup bunlara finansal destek vermek, muhafazakâr sendikacı kadroları yetiştirmek ve zaman zaman solcu hükümetleri sabote etmek için grev gücünü kullanmak anlamına geliyordu. Amerikan sendika yetkilileri bu faaliyetleri genellikle temsil etme iddiasında oldukları

sendika üyelerinin bilgisi ya da onayı olmadan yürütüyorlardı. ABD’li sendikacıların, tepe yöneticilerinin yabancı ülkelerde ne işler karıştırdığından birkaç kez haberi olmuştu; bu durumu şiddetle kınadılar.

Sendika eylemcileri, gazeteciler ve akademisyenler, ABD sendikalarının Soğuk Savaş entrikalarını ilk kez 1960’ların sonlarında, AFSCME’nin Britanya Guyanası’nda CIA ile işbirliğinin ortaya çıktığı dönemde belgelemeye başladılar. Bu konudaki ilk araştırma ve makalelerde AFL-CIO, ABD hükümetinin kuklası gibi betimleniyordu. En çok altı çizilen nokta, sendikaların CIA ile olan karanlık ilişkileriydi. Pek çok kişi istihbarat örgütünün talihsiz sendika liderlerini yolsuzluğa bulaştırdığını düşünüyordu; başkalarıysa işçi federasyonuna alaycı biçimde “AFL-CIA” adını vermişti.² Daha yeni çalışmalar ise, CIA’nın, sendikaların işbirliği yaptığı devlet kurumlarından sadece biri olduğunu ortaya koydu. Aslına bakılırsa AFL-CIO sadece CIA ile değil; Dışişleri Bakanlığı, Uluslararası Kalkınma Ajansı ve Ulusal Demokrasi Vakfı da dâhil olmak üzere ABD dış politikasının hemen hemen tüm kurumlarıyla ittifak içindeydi.

Yirmi birinci yüzyılın başlarında akademisyenler, Amerikan sendika liderlerinin sadece hükümetin oyuncağı olmadığı, tersine koyu Soğuk Savaş yanlıları olduğu kanısındaydı. Pek çoğu, kariyerlerinin ilk yıllarını kendi sendikalarını radikallerden temizlemekle geçirmiş olan sendikacıların, CIA tarafından yoldan çıkarılmasına gerek yoktu. Onlar, hükümet desteği olsun ya da olmasın, Soğuk Savaş’ı sürdürmek konusunda isteklilerdi; hatta CIA’nın resmî olarak kurulmasından önce bunu yapmaya başlamışlardı. Kendi sendikalarındaki solcularla ilk elden çatışma deneyimleri nedeniyle çoğu sendikacı, kendilerini hükümetteki meslektaşlarından daha hevesli ve etkili komünizm karşıtları olarak görüyordu. Bu da zaman zaman aralarında çatışmalar yaşanmasına sebep oluyordu. Dahası, yeni

araştırmalar ABD sendikacılığının müdahalesine maruz kalan ülkelerdeki sendika liderlerinin kendi çıkarları doğrutusunda çalıştığını ve AFL-CIO'nun sağlayabildiği kaynakları bunun için kullandığını ortaya koyuyor.³

Mevcut akademik araştırma ve haberlere dayanan bu alışma, ABD'li sendikacıların yirminci yüzyılın ikinci yarısındaki küresel etki alanının kapsamlı bir tarihini sunmak için orijinal arşivlerde yapılan araştırmaları da kapsıyor. İşçi hareketinin uluslararası politikalarına şekil veren ve bunları uygulayan –hemen hepsi beyaz erkekler olan– AFL-CIO yetkilileri hikyenin ana karakterlerini oluşturuyor. Yabancı sendika liderleri ve yurt içindeki sendika muhalifleri de hikyede önemli bir rol üstleniyor.

En tepedeki sendikacıların dış politika eylemlerini incelediğimizde, küresel Soğuk Savaş'ın yirminci yüzyılın ikinci yarısında ABD sendikacılığının dşe geçmesine doğrudan katkıda bulunduğu açığa çıkmaktadır. Soğuk Savaş'ın resmen başladığı 1947 yılında ABD zel sektör işçilerinin yaklaşık yüzde 35'i sendikalıydı; bu tarihteki en yüksek orandı. Ama Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla savaşın sona erdiği 1991'de bu oran yaklaşık yüzde 11'e düşmüştü. Bu bir rastlantı değildi.

Tarihte ilk ve son kez Amerikalı işçilerin büyük bir bölümünün sendika yesi olduğu 1900'lerin ortasında işçi hareketi, kısa süreliğine de olsa eşi görülmemiş bir siyasi nüfuza ve ekonomik güce erişmişti. Tarım dışı sektörlerdeki her üç işçiden biri sendikalıydı. Sendikaların en güçlü olduğu kesim, ulusal (ve küresel) ekonominin merkezindeki seri imalat yapan sanayilerdi. Sendikaların kazandığı bu gerçek güç sayesinde işçi-işveren anlaşmazlıkları baş sayfa haberlerinde yer alıyor, pek çok sendikacının adı herkesçe biliniyordu.

AFL-CIO liderleri bu etkiyi; güçlü bir refah devletini savunmak, örgütlü olmayanları örgütlemek ve militarist politikalara ve savaşa karşı çıkmak gibi eylemlerle işçi sınıfını uzun vadeli

refah ve güvenliğe kavuşturmak için kullanabilirdi. Jerry Wurf gibi birkaç istisna dışında, sendikacılar böyle amaçlara yönelmediler. Tersine, Soğuk Savaş'ın verdikleri hemen her kararı etkilemesine izin verip, enerjilerinin çoğunu küresel bir anti-komünist haçlı seferi düzenlemeye yönelttiler.

Uygulamaya gelindiğinde “antikomünizm” sadece komünistlere karşı olmak demek değildi. Kapitalist statükoya karşı çıkan hemen her ilerici, sol eğilimli düşünceye ve onu savunan kişilere ya da gruplara karşı hoşgörüsüzlük, bazen de şiddetli nefret anlamına geliyordu. En sadık ve militan sendikacıları siyasi ilişkilerinden dolayı dışlayan, yurtseverlik adı altında büyük ABD şirketlerine yaranmaya çalışan ve yabancı sendikaların işlerine karışmak için ciddi emek ve kaynak harcayan AFL-CIO yönetimi, farkında olmadan, yüzyılın sonunda örgütlü emeğin neredeyse tamamen yok olmasının zeminini hazırladı.

Ülke dışı müdahalelerini haklı göstermek isteyen üst düzey sendikacılar, dünyada “hür” ve “demokratik” sendikacılığı destekledikleri konusunda ısrarcıydı. Gerçekte ise antikomünizm saplantıları, hem ülke içinde hem de dış ülkelerde sendikaları daha despot olmaya yöneltti. ABD ve başka ülkelerdeki işçi örgütleri çoğunlukla çok sayıda komüniste ve sol görüşlü kişiye ev sahipliği yapıyordu. Sendika demokrasisi, böylesi radikallerin yönetici konumuna gelmelerine ve işçi hareketleri üzerinde etkili olmalarına izin veriyordu. Antikomünistler içinse bu katlanılmaz bir durumdu; gerçek sendika demokrasisini kabul etmeleri mümkün değildi.

İlk olarak ABD’de ortaya çıkan, ardından AFL-CIO desteğiyle pek çok başka ülkede de yinelenen süreç şuydu: Solcular sistematik olarak örgütlü emeğin dışına itilmiş; sendika yasa ve prosedürlerinin çiğnenmesi ya da tek taraflı olarak değiştirilmesiyle, işçi örgütleri tamamen antikomünistlerin hâkimiyetine teslim edilmişti. Bu, Soğuk Savaş sırasında dünyadaki pek çok antikomünist hükümetin, özgürlüğü koruma

kisvesi altında ve genellikle ABD desteğiyle, acımasız bir otoriterliği benimsemesine benzer bir durumdu.

Amerikan sendikacılığı benzer biçimde, “totaliterliğe,” özellikle de devletin sendikalar üzerindeki baskısına karşı durma bahanesiyle, ne gariptir ki sıkı devlet kontrolü altındaki yabancu sendikaları sıklıkla destekliyordu. Küresel Güney’de ya da o zamanki deyimle Üçüncü Dünya’da böylesi durumlar, çoğunlukla kalkınmanın gereği olarak görülüyordu. Daha yoksul ülkelerde ekonomilerini hızla büyümeye can atan hükümetler; sendikaların, ısrarlı bir biçimde taleplerde bulunmak yerine, işçilerin beklentilerini düşürmesini istedi. Ekonomik gelişme sağlanamamasının ülkeyi komünist devrime sürükleyebileceğinden korkulduğu böylesi durumlarda AFL-CIO, sendikaların işçi hoşnutsuzluğunu dile getiren örgütler değil, devletin uzantıları olmasını tercih ediyordu.

Bu yolu izleyen sendikaların aslında kendi ayaklarına kurşun sıktıkları sonradan anlaşılacaktı. Üçüncü Dünya’daki daha bağımsız ve militan işçi hareketleri yerine muhafazakâr, kapitalizm yanlısı sendikaları desteklemeleri, ABD’li çokuluslu şirketlerin üretimi yurtdışına taşımasının ve yüzyılın sonundaki “dibe götüren yarış”ta* küresel çalışma standartlarının düşüşe geçmesinin yolunu açtı. Dünyanın her yerindeki sendikaların uysallaşıp demokrasiden uzaklaşması ve işçi hareketlerinin bölünüp zayıflamasıyla hem ABD’de hem dış ülkelerde sermayenin işçileri sömürmesi çok daha kolay hale geldi.

Buna ek olarak, AFL-CIO bir yandan devlet kontrolünden uzak, bağımsız sendikacılığın erdemlerini överken, diğer yandan kendi yurtdışı programlarını finanse etmek için Washington’dan milyonlarca dolar aldı; aynı zamanda dünyanın dört bir yanında ABD devlet kurumlarıyla yakın işbirliğine girdi. Amerikan sendika liderleri bu durumu ikiyüzlülük ola-

* Uluslararası rekabet sebebiyle standartların ve ücretlerin sürekli aşağı çekilmesi. -çev.

rak görmüyordu, çünkü onlara göre Washington ile yaptıkları anlaşma, farklı kesimlerin özgürce birlikte çalıştığı çoğulcu bir toplumun normal bir işlevinden ibaretti. Üstelik “hür” sendikacılık en nihayetinde antikomünist sendikacılığın diğer bir adıydı, çünkü onların gözünde komünistlerin dokunduğu her şey özünde “baskıcıydı”.

ABD hükümetinin Soğuk Savaş sırasındaki eylemlerinin, bir yanda sermayenin ülkeler arasında rahatça aktığı ve multimediyacıların uzayda gezintiye çıktığı, diğer yandaysa boyunduruk altındaki küresel işçi sınıfının ekolojisi bozulmuş bir gezegende askerî sınırların içerisine hapsedildiği günümüz dünyasını büyük ölçüde şekillendirdiği kesindir. Amerikan sendika hareketi, Washington’un hesaplarını değiştirmesi için gerekli dış baskıyı yapabilecek ve böylelikle dünyanın kaderini değiştirebilecek belki de tek örgütlü güçtü. AFL-CIO yetkilileri bunun yerine, temsil ettikleri milyonlarca işçiye danışmaksızın sermayenin hükmü altındaki eşitsiz bir uluslararası düzenin kurulmasına ortak oldular.

Bunun neden ve nasıl olduğunu anlamak, yirmi birinci yüzyılda dünya çapında baskıyı, militarizmi ve sömürüyü alt etmek için gerekli olan çok ırklı, kapsayıcı ve uluslararası işçi sınıfı hareketini inşa etmek isteyen herkes için hayati önem taşıyor. İşte bu nedenle bu geçmişle hesaplaşmak, ABD’deki her ciddi sendikacının ve her işçi savunucusunun sorumluluğudur.

Başlangıçtaki İşçi Hareketi

AFL-CIO’nun ABD emperyalizmini neden desteklediğini, özellikle de Soğuk Savaş sırasında Washington’un dünya çapındaki antikomünizm seferberliğine neden hevesle katıldığını anlamaya başlamak için, Amerikan işçi hareketinin daha önceki tarihini kısaca gözden geçirmemiz gerekiyor.

Kölelik ve senetli kölelik döneminden güvencesizlik ve “Mcİş”ler* çağına kadar, ABD her zaman dünyadaki en işçi karşıtı ülkelerden biri olageldi. Bağımsız üreticiler ve girişimciler idealleştirip övülürken, fiziksel ya da ekonomik nedenlerle başkaları için çalışmak zorunda olanlar, geleneksel olarak küçük görülüp aşağılandı. On dokuzuncu yüzyılda sömürüye karşı direnmek için ortak güç oluşturmaya çalışan işçiler, hem işverenlerden hem devletten sürekli düşmanlık gördü. Mahkemeler, ülkedeki ilk sendikaların, işverenlerin özel mülkiyete sahip olma ve kâr etme haklarını tehdit eden yasadışı komplo-lar olduğuna hükmetti.

On dokuzuncu yüzyıl ABD’sinin çeşitli tarihsel özellikleri, ülkede birleşik ve uyumlu bir işçi sınıfı bilincinin gelişmesine engel oldu. Ülke sınırlarının sürekli genişlemesinin neden olduğu eşitsiz sanayileşme ve proleterleşme, ABD doğumlular ve göçmen işçiler arasındaki dinsel ve etnik ayrımlar ve özellikle beyazların siyahlara uyguladığı ırkçılık bu özelliklerden bazılarıydı. Ülke tarihinin başından beri ABD işçileri bölünmüş ve tabakalara ayrılmıştı: Daha nitelikli, meslek sahibi, beyaz, ABD doğumlu erkek işçiler; daha az beceri sahibi, göçmen, beyaz olmayan ve kadın işçilerden daha fazla sosyal, siyasal ve ekonomik ayrıcalığa sahipti.⁴

İç Savaş’ı takip eden yıllarda ilk kez, ABD doğumluların ve yeni gelen göçmenlerin çoğunluğu, hızlı sanayileşme nedeniyle ücrete bağlı işçi saflarına itilmişlerdi. Bu dönemde greve giden ve sermayenin egemenliğine karşı çıkanlar; milis örgütlerinin, ordunun, kentlerde yeni kurulan polis güçlerinin ve kötü şöhretli Pinkertonlar gibi özel güvenlik firmalarının ağır baskısına uğradı.

On dokuzuncu yüzyılın sonlarında sosyalistler, anarşistler ve çeşitli çizgilerdeki reformculardan oluşan ABD işçi hareketi, tıpkı yeni kaldırılmış olan kölelik sistemi gibi, ücret sistemi-

* Beceri gerektirmeyen düşük ücretli işler. -çev.

nin ortadan kaldırılması başta olmak üzere radikal toplumsal dönüşümlerin peşindeydi. Bu çağın işçi sınıfı reformculuğuna Emek Şövalyeleri'den daha iyi bir örnek olamaz. Sendikaların tarihsel olarak yaşadığı baskılardan dolayı 1869'da gizli bir cemiyet olarak kurulan Şövalyeler, işçi sınıfındaki çeşitliliğin giderek arttığı 1880'li yıllarda açıkça örgütlenmeye başladı. Ustalığına ya da becerisine bakmadan tüm "emekçi"leri bir araya getirmeyi amaçlayan ve daha eşitlikçi bir toplum kurma çağrısı yapan Emek Şövalyeleri, 1886 yılına kadar üye sayısını 700 binin üzerine çıkararak ülkenin o güne kadarki en büyük işçi örgütü hâline geldi. Şövalye üyeleri arasında pek çok sendika militanı ve radikal olmasına karşın Terence Powderly gibi ulusal liderler greve karşıydı; ekonomiyi dönüştürmek için kooperatiflerin desteklenmesini yeğliyorlardı.

Aralarında puro ustaları, matbaacılar, demir dökümcüler ve marangozların da yer aldığı kimi nitelikli işçiler, grevden kaçınması ve onlara gerçekleşmesi imkânsız gelen hedeflere olan takıntısı nedeniyle Powderly'den uzaklaştılar. 1881'de, mesleğe göre örgütlenmeyi ve işyerinde hızlı bir şekilde kazanımlar sağlamak için greve gitmeyi öncelik edinen Örgütlü Meslek ve İşçi Sendikaları Federasyonu'nu (FOTLU) kurdular.

FOTLU, 1 Mayıs 1886'da ülke çapında iş bırakma çağrısı yaptı ve sekiz saatlik işgünü talep etti; bu dava pek çok Şövalye ve anarşist işçi tarafından coşkuyla benimsendi. Şikago'nun Haymarket Meydanı'nda polis saflarına atılan bir bombayla sona eren bu eylem, hükümetin sendikadaki radikalleri bastırmasını (bombayla hiçbir ilişkisi olmayan Şikagolu dört anarşistin asılması da dâhil) haklı göstermek için kullanıldı. Bu da Emek Şövalyeleri'nin çöküşünü hızlandırdı. Haymarket'teki bombalı saldırıdan yedi ay sonra FOTLU, Amerikan İşçi Federasyonu (AFL) adıyla yeniden yapılandırıldı.

Şövalyelerin kısıtlanmalarına ve radikallerin ağır baskı görmelerine tanık olan AFL, devrimci kuramlarla kapsamlı

reform hareketlerinden yavaş yavaş vazgeçerek beyaz nitelikli işçiler için sanayi kapitalizminin sınırları içinde daha iyi koşullar talep etmeye başladı. 1890'ların ortalarına gelindiğinde, çoğu Kuzey Avrupa kökenli usta işçiler olan Federasyon liderleri, kapitalizmin kalıcı olduğuna ve devrim yapılamayacağına inanıyorlardı. Nihayetinde sınıf bilincini reddedip “iş bilinci” kavramını savunmaya başladılar; daha yüksek ücretler ve daha kısa çalışma saatleri talep ederek kurulu toplumsal ve ekonomik düzene bağlılık sinyalleri verdiler. Kendi felsefelerine “sadece sendika, sadece sendikacılık” adını verseler de daha sonraları bu, “işletme sendikacılığı” olarak bilinecekti.

Yaldızlı Çağ'ın* sendika karşıtı baskılarını ilk elden yaşayan ve kapitalizmin ulusun psikolojisinde ne kadar derine işlediğini anlayan AFL liderleri, kendi tutucu anlayışlarının ABD işçi hareketinin gerçekçi bir şekilde ilerlemesi için tek yol olduğuna inanmıştı. Yine de bu Federasyon ile ona bağlı meslek sendikaları uysallık timsali örgütler değildi; kendi işçileri üzerinde daha fazla kontrol kazanmak için çoğu zaman sert bir işyeri militanlığına başvurmaktan çekinmiyorlardı. 1890'larda ideolojik bakımdan daha az tehditkâr ve görünürde daha işe yarar bir seçenek olarak görülen AFL; etki, saygınlık ve üye sayısı bakımından Şövalyeleri geçmişti.

İşletme sendikacılığının baş sözcüsü, AFL'nin 1886'daki kuruluşundan 1924'te kendi ölümüne kadar (bir yıl hariç) başkanlığını yapan Samuel Gompers'tı. Hollanda Yahudisi ebeveynlerin çocuğu olarak Londra'da doğan Gompers, ergenlik çağında ABD'ye göç etmişti. New York kentinde genç bir puro işçisi iken önce sosyalizme kapılmış, ancak zamanla “sadece” sendikacılığın, radikal kuramlardan daha uygulanabilir ve etkili olduğuna inanmaya başlamıştı.

* ABD'de 19. yüzyılın sonlarındaki ekonomik genişleme sırasında yaygın siyasi yolsuzluklarla dolu bir dönem. -çev.